

Biserka Lep

Otroci z avtizmom

Branka D. Jurišić:
Otroci z avtizmom,
priročnik za učitelje
in starše. Ljubljana,
Izobraževalni center
PIKA, Center Janeza
Levca, 2016.

Danes smo soočeni z dejstvom, da je še vedno prisoten trend naraščanja števila oseb z avtistično motnjo. Povečanje strokovnjaki povezujejo z natančnejšimi diagnostičnimi merili, z razpoložljivostjo storitev, večjo ozaveščenostjo strokovnjakov in laične javnosti ter nekaterimi okoljskimi dejavniki.

Kot velja za vsak primanjkljaj, oviro ali motnjo pri otrocih, je pomembna dobra zgodnja diagnostika z namenom zgodnje intervencije. Zgodnja obravnava pomembno prispeva k boljšemu izidu, predvsem pa kakovosti življenja tako otroka kot celotne družine.

V knjigi opisuje tri teorije, ki skušajo pojasnjevati kako osebe z avtistično motnjo razmišljajo in vidijo svet (teorija uma, teorija o šibki osrednji usklajenosti, teorija o motnjah izvršilnih funkcij). Šele če otroke z avtizmom vsaj deloma razumemo, lahko poiščemo zanje primerne in učinkovite pristope, ki so njim in hkrati tudi nam v pomoč. Dejstvo pa ostaja, da je nekatere spremembe v šolstvu (ali pa kjer koli drugje) težko vpeljati v prakso. Več ko je potrebno vložiti truda za spremembe, manjša je pripravljenost zanje, če so ljudje prepuščeni le lastni iznajdljivosti in lastnemu študiju.

Najobsežnejši in najpomembnejši del knjige je namenjen poučevanju otrok z avtističnimi motnjami.

Na temelju znanstvenih študij avtorica navaja seznam z dokazi podprtih intervencij, kar pomeni, da izvajanje le-teh zagotavlja pozitiven učinek, omogoča napredek in novo učenje. Vse druge intervencije sodijo v kategorijo intervencij s porajajočimi se dokazi ali pa dokazov o njihovi učinkovitosti ni. Torej je izbira ustreznega pristopa prvi korak k napredku. Bralca vodi od začetkov, ko še iščemo ustrezne pristope, ki bodo zagotovili kakovostno izvajanje individualiziranega programa, do konkretnih opisov otrok in različne palete vključenih intervencij za doseg kratkoročnih in dolgoročnih ciljev. Vse to pa zahteva svoj čas in veliko vloženega truda ter dobrega sodelovanja med člani strokovne skupine in ne nazadnje tudi s starši. A le tak pristop omogoča napredek.

Skozi vso knjigo avtorica navaja spletne strani, na katerih je prikazanih veliko možnosti za nadgrajevanje znanja, bodisi da iščemo teoretično znanje ali pa praktične pristope, ki so učinkoviti, kadar se uporabljajo načrtno in se načrtno tudi sproti evalvirajo in spreminjajo.

Avtorica plastično opiše svoje dolgoletne izkušnje pri delu z otroki z avtizmom, jih nadgradi s teorijo in novimi raziskavami ter bralca pripelje v samo srž problema: kako organizirati in izvajati poučevanje v šoli, kako razvijati nove spretnosti in doseči želeno vedenje.

Če verjamemo novim podatkom, da ima 1 od 68 (novi podatki iz ZDA; sicer velja, da ima avtistično motnjo 1 % do 1,5 % prebivalcev) otrok avtistično motnjo, potem so ti otroci prav v vsaki slovenski šoli in vrtcu. Ta bogat in konkreten priročnik zato ne sme manjkati v nobeni šolski knjižnici, pa tudi ne obležati na knjižni polici. ●